Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Сумська обласна державна адміністрація
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України
Курський державний університет (Росія)
Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ: ГЛОБАЛЬНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ ЗМІН

Матеріали Міжнародної
науково-практичної конференції

4–5 березня 2014 року

Частина 2

Суми
Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка
2014

УДК 378:005.591.6(082)
ББК 74.584я43
І 66

Рекомендовано до друку вченою радою Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (протокол № 8 від 24.02.2014 р.)

Редакційна колегія:
Ю. А. Картава – кандидат педагогічних наук, доцент;
О. Г. Козлова – кандидат педагогічних наук, професор;
С. М. Кондратюк – кандидат педагогічних наук, доцент;
Н. В. Кочубей – доктор філософських наук, професор;
С. Б. Кузікова – доктор психологічних наук, професор;
М. О. Лазарєв – кандидат педагогічних наук, професор;
О. І. Огієнко – доктор педагогічних наук, професор;
А. А. Сбруєва – доктор педагогічних наук, професор;
Т. Б. Тарасова – кандидат психологічних наук, доцент;
І. А. Чистякова – кандидат педагогічних наук

Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний та національний виміри змін : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (4–5 березня 2014 року, м. Суми). – Частина 2. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. – 332 с.

ISBN 978-966-698-171-7 (повне зібрання)
ISBN 978-966-698-173-1 (том 2)

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний та національний виміри змін».

У частині другій матеріалів конференції розглядаються особливості професійної підготовки менеджерів інноваційного розвитку вищої освіти в Україні та у світі; питання оптимізації інноваційної освіти і процесів самореалізації творчого потенціалу особистості; інновації у підготовці фахівців з дошкільної та початкової освіти; інновації в корекційній та інклюзивній освіті.

УДК 378:005.591.6(082)
ББК 74.584я43

рекомендаций; сопоставительный анализ решений в области ценовой и сбытовой политики фирм и т.п. По КК- 4 задание носит преимущественно творческий характер и предполагает разработку кейсов; определение цели и формы проведения занятия, составление плана группового занятия по выбранной теме; разработку задания для самостоятельной работы.

7. По каждому кластеру разрабатываются несколько вариантов заданий, к которым прилагаются критерии оценки выполнения каждого компонента задания в баллах (%), максимально возможное количество баллов за каждый компонент задания. Индивидуальное комплексное задание, таким образом, включает в себя четыре части. Максимальное количество баллов (%) за выполнение комплексного задания составляет 100. По результатам тестирования заполняется оценочный лист.

По окончании комплексного тестирования на каждого магистранта оформляется сводная ведомость. В сводной ведомости заведующим выпускающей кафедрой дается итоговое заключение, которое предполагает использование формулировок Дублинских дескрипторов и/или ЕРК.

8. Апробация описанного выше компонента мониторинга сформированности профессиональных компетенций показала целесообразность его применения, позволив оценить способность магистрантов в условиях учебной аудитории, в присутствии экспертов в условиях ограничения по времени справляться с разными по характеру и сложности заданиями и продемонстрировать свою профессиональную компетентность.

9. Представляется, что в совокупности с традиционными и инновационными формами контроля, используемыми на всех этапах подготовки бакалавров и магистров, комплексное тестирование «на выходе» может стать репрезентативным показателем качества освоения обучающимися образовательных программ.

Л. В. Задорожна-Княгницька
Маріупольський державний університет

ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО КЕРІВНИКА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В СВІТЛІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСВІТИ

«Управлінський менталітет» сучасного керівника закладу освіти формується на основі специфічних особливостей самої управлінської діяльності. Тому в процесі розробки теоретичних засад професійної підготовки менеджера освіти, її змісту мають враховуватися такі обставини:

– результати праці керівника виявляються через результати діяльності всього освітнього закладу, отже низька якість управління призводить до значних соціально-економічних втрат;
– для формування його професіоналізму керівника необхідний тривалий проміжок часу, оскільки період загальної та фахової освіти складає 14–17 років, і приблизно стільки ж часу необхідно для накопичення досвіду, навичок і вмінь;
– праця керівника має мобільний характер і розгорнуті просторові межі, вона складається з безлічі різноманітних операцій і процедур, що відрізняються за характером (робота з інформацією, прийняття рішень, організація виконання), за складністю та кваліфікаційними вимогами (творчі, логічні, технічні операції);
– робота у сфері управління несумісна з бажанням керівника зробити все самому, ефективне управління передбачає здатність керівника розділити з підлеглими своє бачення проблеми, мотивувати їх для досягнення поставленої мети, тобто не керувати людьми, а керувати разом з людьми [5, 11];
– управлінська діяльність характеризується різноманітністю її різновидів і функцій у межах різновиду, синергетичністю, пов’язаною з дефіцитом інформації, постійними змінами зовнішнього середовища, дефіцитом часу для управлінських операцій, високою психічною напруженістю тощо.

Зазначені особливості вимагають наявності в керівника освітнього закладу комплексу необхідних якостей, які роблять конкретну особистість професійно придатною до управлінської діяльності. До такого комплексу якостей слід віднести:

1. Психологічні риси (прагнення до лідерства, здатність до керівництва; сильні вольові якості; готовність до розумного ризику; прагнення успіху, честолюбство; здатність брати на себе відповідальність у екстремальних ситуаціях; самодостатність особистості; комбінаторно-прогностичний тип мислення (варіативність, темп, гнучкість, інтуїтивність, логічність, прогнозування); уміння протистояти стресу; адаптивність, тобто швидка пристосовуваність до нових умов).

2. Інтелектуальні риси (прагнення до постійного самовдосконалення; схильність до сприйняття нових ідей і досягнень, здатність відрізнити їх від ілюзорних; панорамність мислення, професійна предметність (знання деталей та тонкощів управління); мистецтво швидко опрацьовувати, ранжувати інформацію та на цій основі приймати рішення; здатність до

самоаналізу; здатність оцінювати, приймати й використовувати з користю для справи думки, протилежні власним).

3. Професійні риси (уміння ефективно використовувати кращі досягнення науково-технічного прогресу, інформаційних технологій; глибокі знання особливостей функціонування ринкової економіки; здатність віднаходити резерви; уміння заохочувати працівників до діяльності, справедливо критикувати; мистецтво приймати нестандартні управлінські рішення за тих умов, коли альтернативні варіанти дій, інформація й цілі не чіткі або сумнівні; уміння ефективно й раціонально розподіляти завдання та відводити на них оптимальний час; діловитість, постійний вияв ініціативи, підприємливість).

4. Соціальні риси (здатність ураховувати політичні наслідки прийнятих управлінських рішень; схильність керуватися принципами соціальної справедливості; уміння встановлювати й підтримувати систему стосунків із рівними собі людьми; тактовність і ввічливість, переважання демократичності в стосунках із підлеглими; уміння залишатися цілим між «молотом» і «ковадлом» (тиском згори й опором знизу); уміння брати на себе відповідальність; беззастережне виконання правил, які схвалені організацією; уміння заохочувати персонал до відвертості й групових дискусій) [4].

Однак інноваційний розвиток сучасної освіти, складовою якого є інноваційна діяльність навчальних закладів, спонукає до нових підходів в управлінській діяльності, до створення наукового підґрунтя для інноваційного освітнього менеджменту, до формування керівника нової генерації, для якого інноваційна складова його діяльності стає домінуючою. З огляду на зазначене, однією з вимог до підготовки майбутнього керівника навчального закладу постає оволодіння ним технологію управління інноваційною діяльністю закладу освіти, що передбачає: формування розуміння цілісного процесу інноваційної діяльності керівника, сутності й змісту сучасних освітніх інновацій, навичок використання науково-практичних методів у процесі вирішення проблем управління інноваційними процесами та проектами, творчого підходу під час організації та управління структурами інноваційного менеджменту; розвиток аналітичного мислення в процесі визначення основних показників ефективності освітніх інновацій і прийняття рішень про оптимальний варіант інноваційного проекту; озброєння технологіями управління інноваційною діяльністю педагогічного колективу в цілому та окремого педагога зокрема.

Отже, професійна підготовка менеджерів інноваційного розвитку передбачає оволодіння ними комплексом знань і вмінь, найбільш значущими серед яких виступають такі:

- знання інноваційних тенденції розвитку сучасної освіти, ролі й місця педагогічної інноватики в структурі наукового знання; сутності інноваційних процесів у системі освіти; змісту й особливостей системних педагогічних технологій; особливостей інноваційної педагогічної діяльності; структури та критеріїв готовності педагогів до впровадження освітніх інновацій; сутності й особливостей управління інноваційною педагогічною діяльністю в освітньому закладі;
- уміння здійснювати комплексний аналіз перебігу інноваційних процесів у межах освітнього закладу; застосовувати логіко-системний підхід у дослідженні стану й перспектив педагогічних інновацій, що впроваджуються в освітньому закладі; обґрунтовувати доцільність і перспективи обраних для впровадження педагогічних інновацій; виявляти й конструювати провідний управлінський досвід; актуалізувати результати впровадження педагогічних технологій у межах освітнього закладу й поза ними; обирати доцільні методи й прийоми мотивації педагогічного колективу до використання освітніх інновацій; використовувати алгоритм управлінської діяльності в процесі створення й функціонування інноваційного середовища освітнього закладу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Даниленко Л. І. Менеджмент інновацій в освіті / Л. І. Даниленко. – К. : Шк. Світ, 2007. – 120 с.

2. Ходаківський Є. І. Психологія управління : навчальний посібник / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар. – К. : Центр навчальної літератури, 2008. – 608 с.

3. Шатун В. Т. Основи менеджменту : навчальний посібник / В. Т. Шатун. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2006. – 376 с.

4. Шепель В. М. Человековедческая компетентность менеджера. Управленческая антропология для менеджеров / В. М. Шепель. – М. : Народное образование, 1999. – 432 с.

Д. О. Козлов

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ ЕВРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Зміни в соціально-економічному житті неминуче вплинули на систему вищої освіти. Україна чітко визначила орієнтири на входження до Європейського освітнього простору. Тому подальший розвиток вищої освіти в країні в умовах інформаційного суспільства передбачає забезпечення якості підготовки висококваліфікованих компетентних фахівців, які відповідають вимогам суспільства, потребам і здібностям особистості. Саме вищій освіті